

LABI BŪT

Bauskas novadā

KULTŪRAS UN TŪRISMA CEĻVEDIS TAVAM RUDENIM

Aicina CIERE – no dzejas līdz pat hiphopam

2. lpp.

Baltu vienības dienu svinēs Mežotnes pilskalnā

3. lpp.

Uzņem Zemgales tāluma vitamīnu!

4. lpp.

Vecā naudas maka stāsts

5. lpp.

Iepazīt Bauskas novadu palīdz audio gidi

6. lpp.

Iesaka māksliniece Tatjana Paļčuka-Rikāne un Latvijas Nacionālā teātra aktieris Ainārs Ančevskis

7. un 11. lpp.

Sešas idejas rudens pārgājienu maršrutiem

8. un 9. lpp.

Iecavas stāsti

10. lpp.

Ienirsti Bauskas muzeja brīnumu pasaulē!

11. lpp.

Bauskas vecpilsētas CIERĒ literatūra no dzejas līdz pat hiphopam

Septembra sākums Bauskas vecpilsētā jau tradicionāli tiek aizvadīts īpašu svētku zīmē. Arī šogad 7. septembrī no plkst. 19.00 Bauskā, Rīgas ielas garumā un Rātslaukumā norisināsies lielais Zemgales Dižtirgus, pulcējot dažādus mājražotājus un amatniekus un piedāvājot apmeklētājiem iegādāties vie-

tējos ražojumus. Savukārt no plkst. 20.00 līdz plkst. 24.00 pilsētas iedzīvotāji un viesi jau ceturto reizi aicināti apmeklēt CIERI – nesteidzīgu pastaigu Bauskas vecpilsētā.

Šogad, svinot novadnieka Viļa Plūdoņa 150. jubilejas gadu, CIERI piedzīvosim gaismu un klausāmskāstus sinerģijā vienā no vecpilsē-

tas skaistākajām ielām - Plūdoņa ielā, kur atbalsosies literatūra dzejas, stāstu, mūzikas, teātra un pat hiphopa radošajā plūdumā. Tāpat par svētku atmosfēru ik gadu rūpējas vecpilsētas pastāvīgie iedzīvotāji, rotājot savu namu logus ar dažādiem gaismu risinājumiem un kļūstot par daļu no Bauskas vecpilsētas krāšņo svētku stāsta.

Baltu vienības dienu svinēs Mežotnes pilskalnā un Lietuvas pierobežā

Kopš 2000. gada Latvijā un Lietuvā tiek atzīmēta Baltu vienības diena, kad, pieaicinot tautas mūzikas, folkloras, seno arodu pratējus, tiek godā celtas tradīcijas, kas vieno baltu tautas. Šogad 22. septembrī par Baltu vienības dienas norises vietu Bauskas novadā izvēlēta senu teiku un vēsturisku stāstu apvītā kultūrtelpa “Mežotnes baznīca” un Mežotnes pilskalna apkārtnes plakuma daļa. Pasākums sāksies plkst. 18.00.

Visu četru dabas stihiju – uguns, ūdens, zemes, gaisa – mijiedarbe un godināšana vēstīs par Zemgales spēku un baltu tautu vienotību.

Baltu vienības dienā Mežotnes baznīcā seno tradīciju stilā tiks klāts bagātīgs “rudenaļu galds”,

ko sarūpēs uzņēmēja “Baltās mājas” saimniece Solveiga Ikerete. Ar koncertprogrammu ciemos atbrauks draugi no Lietuvas,

uzstāsies brīvās gribas ansamblis “Stiprās sievas”, paredzēts danču vakars, kopīgs ugunskurs, uguņošana un svinīga Zemgales karoga uzvilšana.

Viens no galvenajiem atzīmējamās dienas rituāliem gan Latvijā, gan kaimiņzemē Lietuvā ir Baltu vienības dienas ugunskuri, kas līdz ar saules rietu tiek kurti pie jūras, kalnos, pilskalnos un citās ar baltu vēsturi saistītās vietās. Baltu vienības dienas uguns tiek iedegta par varonīgajām baltu ciltīm, kuras vienoti devās cīņā pret krustnešu karaspēku. Sirmā senatnē pilskalnos iedegti ugunskuri ir aicinājuši mūsu senčus vienoties cīņai un aizsargāt savu zemi, savu dzīvību un savdabību. Vienotība ir palīdzējusi Baltijas jūras krastā mītošajām tautām izdzīvot un pastāvēt gadu tūkstošiem.

22. septembra vakarā arī Skaistkalnē uz tilta pār Mēmeles upi tiksies Lietuvas un Latvijas ļaudis, lai tradicionāli svinētu Baltu vienības dienu. Šoreiz pēc svinīgās satikšanās uz tilta tiks iedegts ugunskurs Lietuvas pusē – Germanišķos.

Uzņem Zemgales tāluma vitamīnu!

Bauskas novada tūrisma informācijas centrs ir apkopojis vietas, kuras apmeklējot ne tikai iepazīsi Bauskas novada kultūrvēstures objektus, bet arī iegūsi papildu iespēju uzkāpt augstāk un pavērties tālāk, lai izjustu Zemgales tāluma vitamīnu!

Četri iemesli, kāpēc skatus baudīt no torņiem

Atklāj Zemgales krāšņās ainavas ar dzejas palīdzību

Izlasi šīs Māras Zālītes dzejas rindas, uzkāp kādā no Bauskas novada torņiem un izzini zemgaļu būtību!

“Zemgales līdzenums - dvēselei
lidlauks, ieskrējiens elpai,
bet elpa - ai,
zemgaļi, zemgaļi, dodiet man roku,
bet viņi dod priekšroku brīvībai.”
/M. Zālīte “Zemgale”/

Maini skatpunktu

Mēdz teikt, lai ieraudzītu lietas no cita rakursa, ir ieteicams pamainīt skatpunktu. Tāpēc palūkojies uz plašo ainavu un līdzenumu no Bauskas novada baznīcu torņiem un skatu laukumiem!

Sasaisti pagātņi ar tagadni

Uz mirkli sajūti vēstures elpu, vērojot skaisto ainavu un sajūtot šīs vietas vēsturisko enerģiju, vērojot, kā cilvēki dzīvo un strādā šajā reģionā - te un tagad.

Iegūsti neierastu perspektīvu fotogrāfijām

Uzņem fotogrāfijas no putna lidojuma ar īpašu, neierastu perspektīvu un akcentiem. Dalies ar fotogrāfijām sociālajos medijos, atzīmē @VisitBauska un ļauj citiem gūt iedvesmu Bauskas novada iepazīšanai!

#Labi būt Bauskas novadā! Izjūti Zemgales tāluma vitamīnu!

Labākās vietas Zemgales tāluma vitamīna uzņemšanai Bauskas novadā:

- Bauskas pils. Skatu tornis apmeklētājiem pieejams pils darba laikā. Pilskalns, Bauska, tālr. 63923793
- Kultūrtelpa “Mežotnes baznīca”. Skatu torņa un tā starpstāvos izvietotās ekspozīcijas apmeklējums, iepriekš piesakoties. Mežotnes luterāņu baznīca, Rundāles pagasts, tālr. 28022044

- Iecavas luterāņu baznīca. Baznīcas un skatu torņa apmeklējums, iepriekš piesakoties. Rīgas iela 11, Iecava, tālr. 26403736
- Iecavas Sv. Antona Romas katoļu baznīca. Baznīcas un skatu torņa apmeklējums, iepriekš piesakoties. Lauku iela 16, Iecava, tālr. 28677846
- Budbergas Sv. Pāvila luterāņu baznīca. Baznīcas un skatu torņa apmeklējums, iepriekš piesakoties. Budberga, Brunavas pagasts, tālr. 29479387
- Valles luterāņu baznīca. Baznīcas un skatu torņa apmeklējums, iepriekš piesakoties. Valle, Valles pagasts, tālr. 26253180
- Skaistkalnes Vissvētākās Jauņavas Marijas debesīs uzņemšanas Romas katoļu baznīca. Baznīcas un skatu torņa apmeklējums, iepriekš piesakoties. Slimnīcas iela 3, Skaistkalne, Skaistkalnes pagasts, tālr. 26411090
- Kurmenes Sv. Pētera Romas katoļu baznīca. Baznīcas un skatu torņa apmeklējums, iepriekš piesakoties. Kurmene, Kurmenes pagasts, tālr. 26411090
- Zvirgzdes Baltā kāpa, Vecumnieku pagasts.

Noskenē
kvadrāt kodu
un uzzini vairāk!

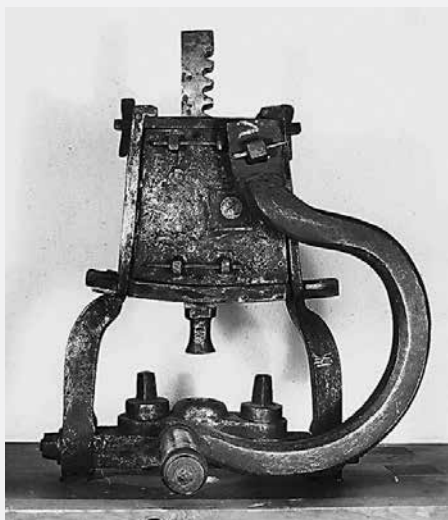
Vecā naudas maka stāsts

Naudas vēsture jeb numismātika ir sarežģīta, tomēr aizraujoša tēma. Cilvēki cauri gadsimtiem ir mēģinājuši rast risinājumu, kā vienkāršāk un ērtāk norēķināties par precī vai samaksāt par darbu. Tikpat aizraujoša ir Bauskas pils muzeja piedāvātā tematiskā programma “Vecā naudas maka stāsts”.

Nodarbības laikā tiek atklāta naudas vēsture no pašiem pirmsākumiem līdz 1780. gadam, kad tika pārtraukta naudas kalšana Latvijas teritorijā. Nodarbības pirmajā daļā dalībnieki tiek iepazīstināti ar naudas vēsturi, naudas viltošanu un sodiem, bet otrajā daļā uzzina, kas ir depoziāts, praktiski apgūst depoziāta veidošanas pamatus, preču maiņas sistēmu un iejūtas naudas auglētāja tēlā.

Kas bija pirms monētām?

Iesākumā naudas funkciju pildīja prece, kas tika samainīta, veicot tā saucamo barteru jeb naturālo maiņu. Vēlāk, meklējot ērtākus norēķināšanās veidus, ieviesās tā sauktā preču nauda, kad maksāšanas līdzekļa funkcijas pildīja dažādas plaša patēriņa preces: kažokzvēru ādas, vasks, dzintars, lina audums, sadzīves priekšmeti. No 1. līdz 4. gs. m.ē. Latvijas teritorijā parādījās Romas impērijā kaltā nauda noguldījumos – depoziātos. Latvijas teritorijā monētas tika dotas līdzī kapā mirušajam kā

17. gs. naudas kalāmā mašīna. Bauskas apriņķa Stelpes pagasta Silgaili, depoziāts.

kapā piedeva, kas liecina, ka tās uzskatītas par vērtīgām un nodevīgām viņšaulē. Vecākā Latvijas depoziātos atrastā romiešu monēta ir Marka Agripas laika (31.-12. g. p. m. ē.) bronzas monēta no Jaungulbenes Priedkalnu depoziāta, bet jaunākā – Valentiniāna I laika (364-375) bronzas monēta no Bauskas Borsmindes muižas depoziāta.

No kā izgatavoja monētas?

Zelts, sudrabs un varš ir senākie un agrāk izplatītākie monētu izgatavošanas izejmateriāli. **Zelts** ar savu dzelteni nokrāsu piesaistīja pirmatnējā cilvēka uzmanību. Klejojošie lopkopji, pārdzenot ganāmpulkus pa vasaras karstumā izžuvušo upju gultnēm, ieraudzīja zelta smilšu nogulas un arī tīrdradņus. Senatnē zelta smiltis skaloja aunādās. Smagās zelta daļiņas iestrēga vilnā, bet visu pārējo ūdens aizskaloja. Tā aunāda pārvērtās par zeltvilnas aunādu. Arī **sudrabs** ir cēlmetāls. Tam piemīt gandrīz tādas pašas īpašības kā zeltam. No viena grama šī metāla var izveidot 1800 m garu stiepli. Arī sudraba nauda vispirms pastāvēja sveramu stienīšu veidā, līdz ieguva monētas formu.

Varš nav cēlmetāls, taču tas bija pirmais metāls, no kā senie cilvēki sāka izgatavot darbarīkus un ieročus, bet ar laiku to sāka izmantot, lai norēķinātos par precēm un pakalpojumiem. Vara monētas kaļ līdz pat mūsdienām.

Naudas kaltuve Kurzemes un Zemgales hercogistē

Monētu kaltuve pastāvēja no 1575. līdz 1780. gadam Jelgavā.

Mežotnes bronzas svariņi un atsvariņi, 11. gs.

Sākotnēji tur kala šiliņus, dālderus, florēnus un dukātus. Kā vērtības mērauklu ņēma galvenokārt sudrabu. Jelgavas naudas kaltuve pastāvēja līdz 1780. gadam Kurzemes un Polijas vajadzībām. **Naudkalis** ar saviem palīgiem piederēja pie zeltkaļiem. Tas bija atbildīgs par noteiktu monētu svaru, ligatūras sastāvu un naudas gabalu derīgumu. Turpat Jelgavas kaltuvē dārgmetālus sakausēja stieņos un tad nodeva rentkambarim uzglabāšanai. Vajadzības gadījumā stieņus izsniedza kaltuvei pēc svara. Sudrabu vai zeltu pārstrādāja attiecīgos naudas gabalos, un ligatūrai vajadzīgo varu kaltuve saņēma no Jelgavas, Slokas, Smārdes vai Lecavas vara cepļiem. Visus naudas tipus izkala pēc zināma saraksta un tad nodeva atpakaļ rentes kamarim.

Neparasta naudas forma - vara klipe

Latvijas teritoriju 17. gs. sasniedza arī plāksņu nauda – lielas taisnstūrveida vai kvadrātveida vara plāksnes, kuru vērtība atbilda to izgatavošanai izmantotā metāla tirgus cenai. Pirmoreiz šo smago naudu ar 10 dālderu nominālu izlaida Zviedrijas karalienes Kristīnas laikā Avestā 1644. gadā (svars 19,7 kg atbilda 10 dālderiem). Kala arī vara plāksnes 8, 4, 2 un 1 dādera vērtībā. Periodiski to kala līdz pat 1786. gadam Zviedrijā.

Iepazīt Bauskas novadu palīdz audio gidi

Bauskas novada Tūrisma informācijas centrs platformā izi.TRAVEL izveidojis vairākus bezmaksas audio gidus ne tikai latviešu valodā, bet arī svešvalodās. Tos iespējams noklausīties gan datorā, gan mobilajā tālrunī. Tas tiek uzskatīts par vienu no ērtākajiem veidiem, kā iepazīt pilsētu gan pirms viesošanās kādā tūrisma galamērķī, gan arī esot tajā. Visos audio gidos iekļauti stāsti par dažādām nozīmīgām ēkām, kultūras pieminekļiem, vides un dabas objektiem, katrai vietai nozīmīgiem simboliem. Audio gidos iekļauti arī nelieli audio un video ieraksti, seni foto, kas ļauj apkārtni iepazīt vairāk.

Audio gids “Iepazīsti Bausku!”

(2 h pastaiga, 33 objekti)
Tas sākas Bauskas Rātslaukumā, iepazīstot vecpilsētu, un ved uz Bauskas pili, tad gar Mūsas upes krastu virzās pilsētas centra virzienā un noslēdzas vecpilsētā - “Velosētas” pagalmā.

Audio gids “Bauskas ebreju stāsts”

(1 h pastaiga, 18 objekti)
Stāsts par svarīgu Bauskas kultūras mantojuma daļu, kurā iekļautas ebreju kopienai nozīmīgas ēkas, stāsti, tradīcijas un piemiņas vietas. Audio gids sniedz īsu ieskatu ebreju kopienas dzīvē Bauskā.

Audio gids “Iepazīsti Iecavu!”

(2 h pastaiga, 32 objekti)
Tas sākas pie Iecavas luterāņu baznīcas, tālāk virzās pa Edvarta Virzas ielu uz parku un

noslēdzas centrā pie Iecavas lielgabaliem. Audio gidā iekļauti arī citi interesanti objekti ārpus noteiktās pastaigu takas, kurus ikviens var apmeklēt ar auto vai velosipēdu.

Audio gids “Iepazīsti Rundāles apkārtni” (2 h, 17 objekti)

Tajā iekļauti aizraujoši stāsti par dažādām tūristu piesaistes vietām un ievērojamiem objektiem Rundāles, Svitenes, Viesturu pagastā, piemēram, Rundāles pili, Mežotnes pilskalnu, Svitenes muižu u. c. Audio gidā paredzētos attālumus starp objektiem ieteicams veikt ar auto vai velosipēdu, bet pie objekta doties pastaigā, lai to tuvāk apskatītu un iepazītu.

Audio gids “Iepazīsti Vecumnieku apkārtni!”

(29 objekti)
Tajā iekļauti aizraujoši stāsti par dažādām tūristu piesaistes vietām un ievērojamiem objektiem Vecumnieku, Valles, Kurmenes, Bārbeles, Skaistkalnes un Stelpes pagastā, to starpā Ausekļu dzirnavām, Skaistkalnes karsta kitenēm, Kurmenes muižu, Amtmaņu muzeju u. c. Audio gidā paredzētos attālumus starp objektiem ieteicams veikt ar auto vai velosipēdu, bet pie objekta doties pastaigā, lai to tuvāk apskatītu un iepazītu.

Digitālais gids “Rundāles pils muzejs un dārzs”

Ar gida palīdzību iespējams iepazīt Rundāles pils pamateksponāciju 49 telpās un Franču dārzā ar 21 pieturas punktu. Gids pieejams bez maksas.

Praktiski padomi izi.TRAVEL lietotnes lietošanai mobilajā tālrunī:

Lejuplādējiet lietotni izi.TRAVEL. Atrodiet Bausku un izvēlieties maršrutu. Maršruts veidots tā, ka, to sākot, automātiski būs redzama karte un jūsu atrašanās vieta. Ieejot objekta iezīmētajā teritorijā, informācija par to sāks skanēt automātiski. Lai tā būtu vairāk kā pastaiga, maršrutu var turpināt, nestāvot pie katra objekta visu ieraksta laiku, bet vēltīt objekta apskatei tik laika, cik ir vēlmes, un doties nākamā objekta virzienā, kur atkal, ieejot tā teritorijā, sāks skanēt nākamais stāstījums. Ja izvēlēšaties noklausīties un noskatīties YouTube video (ieslēdzot internetu), ir jāatceras no tā iziet, pirms tiek sasniegta nākamā objekta teritorija. Lietot šo audio gidu ir ērti un viegli, bet, ja tomēr rodas jautājumi, aicinām sazināties ar Bauskas Tūrisma informācijas centru.

Noskenē kvadrāt kodu, lai atrastu visus audio gidus!

Iesaka Tatjana Paļčuka-Rikāne

māksliniece, mākslas maģistre, akadēmiķa Eduarda Kalniņa aspirantūras beidzēja, gleznošanas un zīmēšanas pasniedzēja. 2022. gadā pēc ASV mākslas žurnāla ATIM (*ArtTour International Magazine*) starptautiskā vērtējuma iekļauta pasaules mūsdienu mākslinieku Top 60 rangā. 2024. gadā ieguvusi laikmetīgās mākslas kuratoru žurnāla "Contemporary Art Curator Magazine" goda titulu "Mākslas nākotnes globālais šedevrs".

Dzimusī un uzaugusi Rīgā, no 2005. gada dzīvo un strādā Iecavā. Pastāvīgi piedalās mākslas izstādēs visā pasaulē, ir daudzu starptautisku balvu laureāte. Pasaulē tiek dēvēta par jaunās renesanses meistari (*New Renaissance Master*).

Šoruden ar Bauskas novada pašvaldības atbalstu klajā nākusi jauna grāmata par godu mākslinieces 70 dzīves un 43 radošā darba gadu jubilejai. Kopā ar vīru, mākslas aģentu Pēteri Rikānu (attēlā) ir aizrautīgi Latvijas un Eiropas apceļotāji.

Ko labu redzēt

Bauskas novads ir kā skaista pērle pašā Latvijas viducī, un retais Latvijā nav dzirdējis par ievēriņas cienīgajiem tūrisma apskates objektiem, kas apskatāmi šajā Zemgales novadā. Rundāles pils – Eiropas un pasaules nozīmīguma baroka pils komplekss ar vienreizēju franču stila parku un skaistu daudzu tūkstošu rožu kolekciju. Bauska ar viduslaiku bruņinieku pili divu upju - Mūsas un Mēmeles - sateces punktā, kur sākas otra lielākā Latvijas upe - Lielupe. Pie Mēmeles, blakus vecajiem

Plostukroga kapiem, ir iesācies mana vīra Pētera mūžs, un skaistajā upes lokā pie vecā dambja pavadīta bērnība. Ļoti patīk Bauska, īpaši vecpilsēta - Rīgas ielas namiņi, vecais tirgus, abas baznīcas, par ko Pēterim ir daudz interesantu bērnības atmiņu un stāstu.

Bauskā ir vērts apmeklēt seno auto muzeju – tas nav liels, bet ar izmeklētu ekspozīciju. Noteikti arī dažus kilometrus attālo Mežotnes parku Lielupes krastā ar jauko Mežotnes muižas ēku krastā pie peldošā tiltiņa. Turpat blakus senlatviešu pils vieta - Mežotnes pilskalns un kultūrobrģekts "Ceplis", ko dziedātājs Igo iekārtojis vecā ķieģeļcepļa ēkā. Leišpusē Mēmeles krastā Skaistkalnes ciems un apskates vērtā baznīca - ievērojams Eiropas kristiešu garīgais objekts. Starp Bausku un Rīgu atrodas Iecava. Tā nu tiešām ir kā podziņa pašā Latvijas viducī. Esmu to iemīļojusi, kopš ieprecējos šeit no Rīgas teju pirms

20 gadiem. Iecavas skaistais angļu stila parks ar tam cauri tekošo Iecavas upi, grāfa Pālena muižas apbūves saglabātā daļa, gājēju tiltiņš un upes ieleja pie senās upurvietas Dievdārziņa – arī tas obligāti ceļotājiem ir jāredz.

Kur paēst un ko nogaršot

Bauskas novadā vietu ar labu ēdienu un pieņemamām cenām ir diezgan daudz. Ja Bauskā, tad priekšroku dodu krogam "Aveņi". Garšīgi, mierīgi, ērti, laba autostāvvietā. Iecavā ir laba kafejnīca "Viestarti" ar tradicionālo latviešu un viduseiropas virtuvi. Palūdziet kartupeļu pankūkas, tās viņiem izdodas "kā pie vecāsmammas laukos"!

Ko piedzīvot un darīt

Iesaku izbaudīt kamerstila koncertus Mežotnes mazajā pilī un mūziķa Igo "Ceplī". Arī Bauskas pils regulāri priecē ar senās un kamermūzikas koncertiem. Savukārt Bauskas muzejs ar teicamu ekspozīciju un pastāvīgi mainīgām mākslas izstādēm, kā arī Rundāles pils interjeri un skaistais parks ir vietas, kuras iesaku iekļaut ceļojuma plānos.

T. Paļčuk. "Bauskas pils", 2024. Bauskas pils muzejam dāvētā glezna.

Sešas idejas rudens pārgājienu maršrutiem Bauskas novadā

① Bauskas pastaigu maršruts “Gar Mēmeles un Mūsas upes krastiem, kur sākas Lielupe” ^^ ^^ ^^ (~9 km, veicams 2 stundās)

Maršrutu var sākt no Bauskas autoostas, tad virzīties uz Karpa dārzu gar Bauzes tirgu, šķērsojot Biržu ielu un nokāpjot lejā pa trepēm, kur apskatāms vides objekts “Melns gailis bumbā”. Šķērsojot Mēmeles upi, ejot gar Plosta kapiem, nokļūsi līdz Mēmeles ielas promenādei. Virzoties centra virzienā, pretējā krastā aplūkojamas Lejas dzirnavas, Bauskas vecpilsētas apbūve, Bauskas pamatskolas ēka, Lodiņa alus darītava un pat rātsnams. Šķērsojot Mēmeles upes tiltu un ejot pa Rīgas ielu, nokļūsi Bauskas vecpilsētā, te aplūkojama Rožu aleja, Mozaīka ar zivs motīviem, Bauskas Sv. Gara baznīca un Bauskas katoļu baznīca. Netālu, pie moderni aprīkotas atpūtas vietas Dambja ielā, sākas Bauskas dabas taka, no kuras paveras brīnišķīgs skats uz Bauskas pili. Virzoties pa

Dambja ielu uz Brīvības bulvāri, taka pa Mēmeles nogāzi turpinās līdz pat Bauskas pilij. Pirms pašas pils ir iespēja uzņemt foto pie grozāmas “Pastkartes no Bauskas”, kas ļauj izvēlēties skatu uz upi vai pili. Dabas taka noslēdzas vietā, kur, satekot Mūsai un Mēmelei, sākas Lielupe, - to vietējie sauc par Ķirbaksalu. Pēc seniem nostāstiem Lielais Murza šajā sateces vietā ņēmis maģisko ūdeni, ar kuru ieteicis mazgāties Kurzemes dāmām skaistumkopšanas nolūkos; to kundzēm Jelgavā un Rīgā, “speciāli apstrādātu”, pārdevis pat mucīņās.

Salas pašā sākumā uzstādīta skulptūra, kas simbolizē Lielupes sākumu. No Ķirbaksalas var doties gar Mūsas upes krastu un apskatīt 5,5 m augstos Bauskas dolomītatsegumus, kas mērojami vairāk nekā 600 m garumā. Turpinot ceļu gar upi, paveras skats uz pilsētas dzīvojamo māju rajonu, Bauskas pilsētas stadionu, kā arī rekonstruēto gājēju tiltu pāri Mūsas upei. Tālāk virzoties pa Zemgaļu un Kraujas ielu, nonāksi līdz Bauskas autoostai.

② No Bauskas līdz Viļa Plūdoņa muzejam ^^ ^^ ^^ (~8 km vienā virzienā, veicams 2 stundās)

Maršrutu var sākt no Bauskas autoostas, ejot pa Dārza ielu, caur Janeiku ciemu. Maršrutā redzēsi baušķenieku mazdārziņu rajonu, putnu fabrikas “Lielzeltiņi” ēku kompleksu, tālāk ceļš ved gar Bajāru mājām un Beku mežu garām Plūdoņa kapiem, līdz nonāksi dzejnieka mājā-muzejā “Lejeniekos”. Maršruts mērojams pa pilsētas ielām, lauku un meža ceļu. Atpakaļ uz Bausku ieteicams doties pa to pašu maršrutu.

③ No Bauskas līdz Mežotnes pilskalam gar Lielupes kreiso krastu ^^ ^^ ^^ (~13 km vienā virzienā)

Maršrutu var sākt no Īslīces ielas stāvlaukuma, ejot pa Ziedoņu ielu. Maršrutā paveras skats uz Bauskas pili, Mūsu un Lielupi, kā arī baušķenieku privātmāju

rajonu. Ceļš uz apdzīvoto vietu Priedītes ved cauri Lepšām, pa ceļam te pieejams vietējo lauku labumu veikaliņš. Virzoties uz Ziedoņu parku, kurā atrodas disku golfa trase, no upes krasta paveras skats uz Lielupi, Zemgales lauku ainavu un Lielupes labajā krastā esošajiem Jumpravmuižas dolomīta atsegumiem, bet no Priedišu krasta - uz Igo mūzikas un mākslas centru "Ceplis".

Tālāk neliels posms ved pa šoseju Bauska-Eleja; nogriežoties pa labi, ceļš ved gar Mazmežotnes muižu uz Mežotnes pilskalnu, kā arī kultūrtelpu "Mežotnes baznīca". Atpūtas sezonā pār Lielupi pieejams gājēju pontona tilts, kas ved uz Mežotnes pili. Maršruts mērojams pa pilsētas ielām, lauku ceļu. Atpakaļ uz Bausku ieteicams doties pa to pašu ceļu vai, šķērsojot pontona tiltu, pa šoseju Mežotne-Bauska.

④ **Pastaigu maršruts pa Skaistkalnes karsta kritēņu teritoriju**

(marķēta, ~3 km)

Maršrutu var sākt no stāvlaukuma pie informatīvās norādes AS "Latvijas Valsts meži" apsaimniekotajā teritorijā Skaistkalnes mežainē.

Skaistkalnes karsta kritenes ir ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas piemineklis, un vairāk nekā 100 ha platībā šī karsta teritorija iekļauta Eiropas aizsargājamo teritoriju *Natura 2000* sarakstā. Dodoties pa marķēto taku, iespējams iepazīt ģeoloģiskā karsta procesa parādības - karsta kritenes: aplūkot Kugurdobi, Mežezera, Liepu dobi, kā arī Audžu un Čurkstu dobes, Ģipša sliekšni un otrpus upei - Lietuvā esošo Velnapils alu. Pie Mežezera pieejama piknīka un atpūtas vieta ar koka nojumi un ugunsкура vietu. Maršruts mērojams pa meža takām, meža ceļiem un grantē-

tiem lauku ceļiem. Uz maršruta sākumpunktu ieteicams doties pa meža ceļu, kas ved no "Krustmalu" mājām atpakaļ virzienā.

⑤ **Pastaigu takas Zvirgzdes Baltās kāpas apkārtnē**

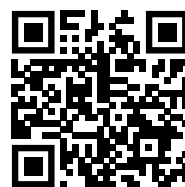
(~3-5 km)

Maršrutu var sākt pie labiekārtotās atpūtas vietas Zvirgzdes Baltās kāpas pakājē. Zvirgzdes Baltā kāpa tiek uzskatīta par vienu no augstākajām iekšzemes kāpām Latvijā. Tā atrodas Zvirgzdes mežu masīvā, AS "Latvijas Valsts meži" apsaimniekotajā teritorijā. Zvirgzdes Baltās kāpas masīvu raksturo unikāls reljefs, smilšainas pauguraines, augstāki kāpumi un kritumi – pārgājēju iespējams veikt pa meža ceļiem, meža takām, grantētiem lauku ceļiem un mežsizrādes ierīkoti celiņiem, izbaudot meža ainavas. Apkārtnē iespējams aplūkot Kadiķu kalnu, kurā vērojamas plašas kadiķu audzes, kā arī Staņķu ezeru, kas sākotnēji veidots kā ūdensdzirnavu ezers. Detalizētāku ceļu un taku plānu iespējams aplūkot lietotnē "LVM GEO".

⑥ **Bauskas novadu šķērso starptautiskais svētceļnieku Sv. Jēkaba ceļš jeb Camino de Santiago maršruts**

(marķēts)

Novada posmu iespējams šķērso trīs etapos: Ķegums-Vecumnieki, Vecumnieki-Brukna, Brukna-Skaistkalne. Šī maršruta noslēgums Latvijā ir Skaistkalne - Skaistkalnes Vissvētākās Marijas Romas katoļu baznīca. Posma Vecumnieki-Brukna-Skaistkalne garums - 55 km. Maršruts mērojams pa asfalta un lauku grants, un meža ceļiem. Maršrutā apskatāmi vairāki dievnami, Bruknas muiža, brīvdabas muzejs "Ausekļu dzirnavas", Bārbeles sēravots un Bārbeles zēnu pamatskola, Skaistkalnes karsta kritenes, Skaistkalnes magazīna u. c. vietas, iespējama nakšņošana alberģēs.

Noskenē kvadrāt kodu un uzzini vairāk!

Vienā no kultūrtelpas "Mežotnes baznīca" stāviem ir apskatāms lielformāta Mežotnes pilskalna un senpilsētas makets.

Nodedzina baznīcas žogu, lai sasildītos

Iecavas luterāņu baznīcai ir sena vēsture – tās agrākā koka ēka uzcelta ap 1576. gadu pēc Kurzemes un Zemgales hercoga Gotharda Ketlera 1567. gadā izdota rīkojuma. Savukārt tagadējā mūra ēka celta hercoga Jēkaba valdīšanas laikā no 1641. gada līdz 1657. gadam.

Savs stāsts ir arī mūra žogam un vārtu arkai, kas daļēji restaurēti, taču pamatā saglabājušies no 1804. gada, kad tie uzcelti par grāfa Pētera fon der Pālena naudā. Leģenda vēsta, ka žoga celtnie-

cība ir saistīta ar kādu gadījumu 1794. gada rudenī. Pālens un viņa vadītie krievu zaldāti devušies uz Poliju, lai apspiestu sacelšanos, bet pa ceļam piestājuši Iecavā. Pālens nakšņojis savā tolaik nomātajā muižā, bet zaldātu apmetne izveidota pie baznīcas. Lai sasildītos, zaldāti veco baznīcas dēļu žogu nokurinājuši. 1795. gada 20. augustā Pālens līdz tam nomāto Iecavas muižu saņēma dzimtīpašumā, un viens no pirmajiem viņa veikumiem bija jauna baznīcas žoga būvniecība. Tā nu no akme-

ņiem ar kaļķu un olu javu mūrētais žogs baznīcu ieskauj joprojām.

Blakus šim žogam iepretī baznīcas austrumu galam atrodas arī paša grāfa Pālena, viņa sievas Julianas un arī 1864. gadā mirušā grāfa Pētera fon der Pālena jaunākā atdusas vieta – vienkārša mūra kapliņa ar četrslīpju jumtu un apkaltām durvīm, bez jebkādiem uzrakstiem un ģerboņiem. Cilvēks, kas bija izmainījis Krievijas vēstures gaitu un izbaudījis varas saldumu, spēja saprast arī šīs varas niecību laika priekšā.

Gleznaina vieta ar noslēpumainu leģendu – Dievdārziņš

Dieva dārzs jeb Dievdārziņš ir senvieta Iecavas upes krastā, no kura paveras gleznains skats uz Iecavas upi un luterāņu baznīcu. Tā tiek uzskatīta par 1812. gada kara laikā kaujās pie Iecavas kritušo Napoleona armijas virsnieku

apbedījumu vietu, bet līdztekus tam saglabājusies arī leģenda par pirmo Iecavas baznīcu un nostāsti par zemgaļu svētvietu un kādreiz šeit bijušo dobumakmeni. Vietas nosaukums nereti tiek skaidrots arī ar to, ka te ir bijusi sena kulta vieta.

Teika stāsta, ka šajā vietā bijusi iecere būvēt pirmo baznīcu Iecavā, bet baļķi savesti otrā upes pusē, kur tagad ir baznīca. Tā gadījies vairākkārt, līdz svētie tēvi paziņojuši, ka šī ir velna apsēsta vieta, kur baznīcu nevar celt. Tā nu dievnams uzcelts citā vietā, kur pēc vairākām pārbūvēm aizvien vēl kalpo vietējai draudzei. Tautas atmiņa vēstī par upurakmeni, kas Dieva dārzā it kā stāvējis līdz pat Pirmajam pasaules karam, bet tad pazudis. To, vai tas bijis

zemgaļu kulta akmens vai piemiņas akmens kādiem karā kritušiem kareivjiem vai mēra upuriem, mūsdienās vairs ir grūti noskaidrot.

No Dievdārziņa skatu platformas var doties pastaigā pa ierīkoto koka laipu un apskatīt iespaidīgos dolomīta atsegumus, kas redzami vairāk nekā 200 metru garumā, kā arī šķērsot Iecavas upi pa gājēju tiltu. Starp atsegumiem aplūkojams unikāls avots, kurā ūdens tek pret saules lēktu – austrumiem. Pastaigas laikā noteikti pamanīsi arī neparastus kokus, kuru saknes mēdz augt virs zemes. Kāpēc koki ieguvuši interesantus nosaukumus (Kamasutras koks, Egoista koks, Nekaunīgais mākslinieks), uzzināsi, ja dosies ekskursijā vietējā vēstures entuziasta un stāstnieka Andra Kopeikas pavadībā.

Ienirsti Bauskas muzeja brīnumu pasaulē!

[..] Kad vecāki atver viesistabas durvis, bērni nespēj ticēt savām acīm: tik daudz svecīšu un mantiņu Ziemassvētku eglē viņi nekad vēl nav redzējuši! *Krusttēvs Droselmeijers viņiem ir pagatavojis greznu pili ar dejojošām dāmām un lēkājošiem vīriem, gudru rotallapsu un veselu zaldātu bataljonu.* [..] E.T.A. Hofmanis, Riekstkodis (Rīga: Egmont Latvija, 1997)

Bauskas muzejs aicina uz Ziemassvētku izstādi "Kur mājo brīnums?". Iegrimsti svētku noskaņās, kur simtiem gaismiņu

un mīlīgi durstīgas egles radīs mājvietu brīnumam! Daudz prieka piedzīvojuši šūpuļzirdziņi, signalizējoši vilcieniņi un smalki leļļu meistarų darbi mudinās iedziļināties detaļās, pamanīt citkārt nepamanīto. Bērni un pieaugušie aicināti iedvesmoties lasīt grāmatas un izzināt brīnumu pasauli caur mākslinieku radīto.

Pēti un izzini, piedzīvo sniegpueteņa radīšanas un ragaviņu skriešanās sacensību prieku. Ceļo laikā un iepazīsti Ziemassvētku noformējumu vēsturi, izbaudi svētku atmosfēru muzeja

iekšelpās un ārtelpā. Pricājies – ienirsti brīnumu pasaulē Bauskas muzejā! Atklāj sevī brīnuma spēku!

Bauskas muzejā Ziemassvētku izstāde "Kur mājo brīnums?" skatāma no 2024. gada 30. novembra līdz 2025. gada 5. janvārim.

Iesaka Ainārs Ančevskis

Latvijas Nacionālā teātra aktieris, pirms dažiem gadiem kļuvis par Vecumnieku pagasta iedzīvotāju. Sevi dēvē par sīkzemnieku, jo lauku sētā daudz, ko ravēt, pļaut un darīt. "Teātra aplausi sniedz dvēselisku, netaustāmu gandarījumu, bet te ir redzams un saustāms darba rezultāts, kas atveldzē," spriež Ainārs.

Ko labu redzēt un darīt

Ļoti skaista pastaigu vieta ir Zvirgzdes Baltā kāpa. Prieks, ka jau trešo gadu te iedibināta laba tradīcija rīkot koncertus, kad vari mierīgi sēdēt uz sava beņķīša, pļeda vai sūnās un baudīt dabas klātbūtni un mūziku.

Iesaku paviesoties vecajā Bauskas pilī. Var šķīst, ka viss jau ir redzēts, bet ik pa laikam atkal ir kāda jauna ekspozīcija, ko ar interesi apskatīt. No savas pieredzes zinu, ka bērniem varbūt nebūs pacietības izzināt visus vēsturiskos papīrus, taču noteikti aizraus renesanses laika tērpi un iespēja aplūkot un uzzināt daudz jauna par senajiem sadzīves priekšmetiem. Turpat Pilskalna parkā gar upi ir lieliska pastaigu taka – skaisti, romantiski un ir, kur aci piesiet.

Ja nepieciešamas naktsmītnes, iesaku viesu namu "Baltā māja", kas atrodas pavisam netālu no slavenās Rundāles pils: var gan garšīgi paēst, gan panakšņot. Ļoti omulīgi numuriņi, katrs iekārtots savā stilā. Derēs tiem, kas nevēlas sterilu eiroremontu, bet kaut ko ar personisku pieskaņu un dvēselīti. Ļoti interesanta un mājīga vieta.

Ko nogaršot

Vecumniekos, vietā, kur agrāk atradās kafejnīca "Pie lielās karotes", nu jau kādu laiku ir iemājojies krodziņš "Drava". Ar ģimeni esam regulāri šīs vietas apmeklētāji, jo ēdiens ir garšīgs un cenas demokrātiskas. Ērti, ka izveidots bērnu stūrītis un ir vieta, kur nolikt mašīnu. Piesasīta arī omulīgais telpu dizains un dažādu vēsturisku sadzīves priekšmetu un instrumentu kolekcija. Kamēr

visu izpēti, nav jāgarlaikojas, gaidot ēdienu. Beidzamajā apmeklējuma reizē biju pasūtījis pastu ar Boloņas mērci. Varbūt itāļi iebilstu, ka tā nav īstā recepte, bet es noēdu gardu muti, un, ja būtu iespēja izlaizīt šķīvi, noteikti būtu to izdarījis.

Pasākumi Bauskas novadā

VĒRTS IEPLĀNOT!

Septembrī

28.09., 26.10., 23.11., 14.12. plkst. 11.00 Interjera ekspozīcijas atvērta ekskursija Bauskas rātsnamā

07.09. Pļaujas svētki Ausekļu dzirnavās

07.09. Ciere un Zemgales Dižtirgus Bauskas vecpilsētā

07.09. Publiskā ekskursija "Hercogam Pēterim – 300" Rundāles pils muzejā (Eiropas Kultūras mantojuma dienu ietvaros)

07.09. Georgija Osokina koncerts Mazajā Mežotnes pilī

07.09. Saullēkts uz SUP dēļa Rundāles ūdensdzirnavās

08.09. Franču un beļģu kamerģitāras koncerts "Poēma par mīlestību un jūru" Rundāles pils muzejā. Muzicē Anta Jankovska (soprāns), Dita Krenberga (flauta), Dace Zālīte-Zilberte (čells), Dārta Tisenkopfa-Muselli (arfa)

08.09. Dzejas dienu koncerts un dzejas lasījumi "Mūru dzirnavās" Kurmenē - Knuta Skujenieka vecvecāku mājās, kur dzejnieks pavadījis bērnību un skolas gadus

13.09. "Dzejas dienas 2024" Viļa Plūdoņa muzejā "Lejenieki"

13.09. Aleksandras Špicbergas vokālā meistarklase un koncerts lecavas luterāņu baznīcā

14.09. Velobrauciens "Bauskas Velo rudens 2024"

20.09. Kino vakars bērniem Bauskas pils muzejā

22.09. Baltu vienības diena un Zemgaļu karoga svētki Mežotnes pilskalnā

22.09. Baltu vienības diena kopā ar Bārbeles folkloras kopu "Tīrums" Zvirgzdes kāpā

25.09. Igo, Jānis Strazds, Ainis Zavackis – trĪGO koncerts Igo mūzikas un mākslas centrā "Ceplis"

28.09. Liepājas simfoniskā orķestra koncerts "Uz gaismu" Rundāles pils muzejā

29.09. "Nāc, Miķeli, istabā!" brīvdabas atpūtas vietā "Ciema dārzs" Codē. Koncerts, mājražotāju un amatnieku tirgus, Miķeļdienas sacensības pludmales volejbolā, atrakcijas un konkursi.

29.09. Miķeļdienas Misas tautas namā

Oktobrī

05.10. Atskats uz operas "Hamlets" izrādi Bauskas pilī pirms 20 gadiem. Operas video demonstrēšana Bauskas pils muzejā

05.10. Latvijas autosprinta kausa 5. posms Mūsa Raceland trasē

26.10. Ģimenes pēcpusdiena izstādē "Zirgi un zirgošanās Kurzemes-Zemgales hercogistē" Rundāles pils muzejā

26.10. "Leģendu nakts" Svitenes muižā

28.10. Veļu vakars Viļa Plūdoņa muzejā "Lejenieki"

Novembrī

06.11. Senioru trešdienas izstādē "Zirgi un zirgošanās Kurzemes-Zemgales hercogistē" Rundāles pils muzejā

09.11. Vēstures lasījumi "Bauskai-415". Ēkas Bauskā: Bauskas muzejs, kinoteātris "Uzvara" un restorāns "Pilskalns" Bauskas rātsnamā

11.11. Lāčplēša dienas lāpu gājiens un piemiņas brīdis pie Brīvības pieminekļa lecavas parkā

16.11. Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts svētku koncerts lecavas kultūras namā

18.11. Svētku koncerts Bauskas Rātslaukumā

23.11. Senās mūzikas koncerts "Trubadūri" Bauskas pils muzejā

30.11.- 05.01.25. Ziemassvētku izstāde "Kur mājā brīnums?" Bauskas muzejā

Decembrī

07.12. plkst. 11.00-14.00 "Valriekstu zeltīšana" 19. gadsimta vidus un 20. gadsimta sākuma britu tradīcijās balstītu eglīšu rotājumu izgatavošanas nodarbība Bauskas muzejā

14.12. plkst. 16.00-19.00 "Priežu čiekura rūķis" 20. gadsimta vidus vācu tradīcijās balstītu eglīšu rotājumu izgatavošanas nodarbība Bauskas muzejā

14.12. Ziemassvētku koncerts lecavas kultūras namā

21.12. Ziemassvētku koncerts Bauskas pils muzejā

21.12. Ziemas saulgrieži Viļa Plūdoņa muzejā "Lejenieki"

28.12. Livonijas laika Ziemassvētku balle Bauskas pils muzejā

Izdevējs: Bauskas novada pašvaldība. Salikts un iespiests: SIA "IBC Print Baltic"

Teksts un fotogrāfijas: Bauskas novada administrācija, Bauskas Kultūras centrs, Bauskas muzejs, Bauskas pils muzejs, Bauskas novada Tūrisma informācijas centrs, Nauris Veiss, Arnis Indriks, Ivars Bogdanovs, Lauris Vīksne (LTV raidījums "Pa straumei"), Jānis Katkevičs, Ļena Brazjule, tūrisma pakalpojumu sniedzēji un personīgs arhīvs.

Tirāža – 400 eks.

visit.bauska.lv www.bauskasnovads.lv